

UNIUNEA SCRITORILOR DIN ROMÂNIA

LUCEAFĂRUL

DE DIMINEAȚĂ

REVISTA DE CULTURA

FINANȚATA CU SPRIJINUL
MINISTERULUI CULTURII
ȘI IDENTITAȚII NAȚIONALE

№10 / OCTOMBRIE 2017 (1088). 24 PAGINI. 9 LEI

Obosita mea sete de viață
și mai ales dilema
pe care o trăiesc zi de zi,
deghizat într-un bărbat
cu tâmpete albe.

OCTOMBRIE 2017

10

MIRCEA BĂRSILA

LCD

	EDITORIAL	2
DAN CRISTEA /	CRONICA LITERARĂ	3
ALEX. ȘTEFĂNESCU /	VIAȚĂ ȘI OPERĂ	4
	BEST OF	6
	[poezie]	
MIRCEA BÂRSILĂ /	Agrafe de argint	:: 6
MARIAN DRĂGHICI /	Doina	:: 7
	SCAN	8
PAUL ARETZU /	Un poet al <i>vechimii</i>	:: 8
RADU VOINESCU /	Strigăt mut	:: 8
	BEST OF	9
	[proză]	
NICOLAE SPĂTARU /	Și ce tip am fost odată...	:: 9
	[poezie]	
RODIAN DRĂGOI /	singurătatea se întinde::	10
	[proză]	
MARIAN ILEA /	Ceva necurat cu fantoma din Ieud	:: 11
	IZO	12
FERNANDO SAVATER	[proză]	
Prolog /	traducere de Mariana Sipoș	:: 12
	[poezie] DOMENIUL UNIVERSAL	13
LINDA MARIA BAROS	îi prezintă pe	
SHIZUE OGAWA /	JAPONIA,	
AKSINIA MIHAYLOVA /	BULGARIA,	
MOHAMMED BENNIS /	MAROC	:: 13
	SCAN	14
SIMONA GRAZIA DIMA /	Durerea sublimată	:: 14
EMIL LUNGEANU /	Scurtă istorie bizantină	:: 14
TUDOREL URIAN /	Fotografii mișcate	:: 15
DAN STANCA /	A doua Gherlă	:: 15
	SCAN	16
IOAN GROȘAN /	Poezia ca salvare a ființei	:: 16
DAN STANCA /	Spovedania poeziei	:: 16
	MARELE RĂZBOI	17
ION LAZU /	Ioan Missir: <i>Fata Moartă</i>	:: 17
	ESEU	18
CRINA ZĂRNESCU /	Tăcerile cuvântului	:: 18
CORINA TARAȘ-LUNGU /	Kafka, astăzi: chei de lectură	:: 19
	SECVENȚIAL	20
DINU GRIGOREȘCU /	O comedie satirică [teatru]	:: 20
COSTIN TUCHILA /	Cronică de festival (1) [audio]	:: 20
	CUT UP / SECVENȚIAL	21
AUREL MARIA BAROS /	Drepturile de autor (2)	:: 21
CĂLIN STANCULESCU /	American Independent... [film]	:: 21
	TAG-uri	22
HORIA GÂRBEA /	Poeți în fața porții	:: 22
	Beatrice și conceptele	:: 22
	SEMNAL	23
IOAN GROȘAN /	Un pedagog de școală nouă	:: 23
ADRIAN COSTACHE /	Un ministru răătăcit... pe contrasens	:: 23
	VIZUAL	24
IOLANDA MALAMEN /	Gili Mocanu	:: 24

Nu câteva ore, ci niște ani buni la Snagov

Locuiesc, cam de prin anul 2000, printr-o întâmplare fericită, la Snagov. Întrebuințez singularul și nu pluralul, cum s-ar cuveni, pentru că rândurile de față sunt și despre locul eului care scrie. Locuiesc, așadar, pe o stradă, fostă uliță cotind printre tarlale cultivate odinioară cu porumb, pe care se află casele celor doi frați scriitori, Radu Tudoran și Geo Bogza. Am amintiri inubliabile despre amândoi, considerându-i, deopotrivă, mari autori. Astăzi stau în casele lor prieteni apropiați. Mai nou, s-a mutat lângă mine, chiar peste gard, poetul Eugen Suci. Stăm mult de vorbă, despre vrăbii și coțofene, despre câini și pisici.

Mai tot ceea ce știu despre istoria veche a Snagovului, fiindcă pe aceea mai recentă o am sub ochii mei, adeseori străduindu-se să nu vadă prea bine, știu din delectabilul eseu arheologic al lui Odobescu, *Câteva ore la Snagov*, publicat în 1862, „prima operă deplin odobesciană”, cum scrie Nicolae Manolescu în *Istoria critică a literaturii române*. Odobescu, unul dintre fondatorii eseului românesc, figurează și printre autorii mei favoriți din literatura națională, eseu fiind acel gen de scriitură care încearcă să se inventeze și reinventeze cu fiecare nou prilej oferit. Rezumându-și lucrarea, pe latura de iscodire istorică și arheologică a mănăstirii Snagovului, Odobescu ne spune el însuși cum și-a lăsat atenția să fie purtată în voie, de la una la alta, „de la temelile vechilor chilii la zidurile degradate ale bisericii, de la picturile pereților la pietrele mormântale, de la odoarele altarului la cărțile liturgice și la pomelnicul dispărut al dăinuitoarelor”. Eruditul scriitor nu ne spune însă nimic despre originea numelui localității, pe care am aflat-o explicată, nici nu mai țin minte când și unde, printr-o etimologie fantezistă, dar cuceritoare ca poveste. Cică slavii, care se stabiliseră în jurul lacului, văzând roiurile de pene albe pe care le lăseau găștele în zbor au început să strige, confundând lucrurile: „sneg!, sneg!”, adică zăpadă.

Sărind acum la un alt subiect, să observăm că paginile lui Odobescu, deși, în bună măsură, vorbesc despre trecut și despre mănăstirea Snagovului ca „scena unor evenimente dramatice ale istoriei”, sunt scrise în spiritul epocii de reînnoire și de modernizare a țării imprimat de domnia lui Cuza. Printre reformele domnitorului, bineînțeles și aceea legată de secularizarea averilor mănăstirești. Astfel, Odobescu notează sarcastic, de pildă, cum călugării se uită la el „cu gurile găscate”, atunci când descifrează și transcrie inscripțiile în litere chirilice de pe pereții mănăstirii. Comentează, nu mai puțin sarcastic, felul în care gurile călugărilor se deschid din nou, de astă dată în amarnice jelanii, atunci când călătorul ostenit le cere ceva de-ale gurii: „Călugărașii, cu aer mi-los, se deteră toți în laturi, jurându-se că n-au nimic, că de când li s-au luat veniturile mănăstirești, n-au cu ce mai trăi; că sunt strămtorați de toate, n-au nici străie, nici locuințe, nici merinde; în sfârșit, bieții părinți arătau în tot chipul câtă jale simt, unde li se răpise antica îmbelșugată trândăvie...”

Istoria mănăstirii cunoaște însă, chiar printre călugări, figuri luminoase, de adevărați și vrednici cărturari, cum este aceea a lui Antim Ivireanul, „carele, din mănăstirea Ivirului de la Muntele Atos, veni ca egumen în Snagov și institui aici o tipografie bogată și activă”. Elogiul odobescian nu întârzie să se arate, țintind către viitor: „De câte ori însă va voi cineva să deschidă cartea amintirilor literare ale națiunii române, numele lui Antim tipograful se va prezenta cu onoare printre cele dintâi. Istoria propășirii noastre naționale îl va pomeni în veci cu laude și-i va acorda în tot timpul glorioasele prerogative ce se dau aceluia care știu a se pune, cu devotament și activitate, în capul luminării unui popor!”

Pe acest fond, de tipar și cărturărie, dar și de spirit eseistic odobescian, mi-am permis să-mi intitulez o carte de scrieri critice *Cronicele de la Snagov*. Volumul adună cronici și articole literare, scrise la Snagov și publicate de-a lungul a patru ani (2014-2017), cu puține excepții, în paginile revistei *Luceafărul de dimineață*. ■

Dan Cristea